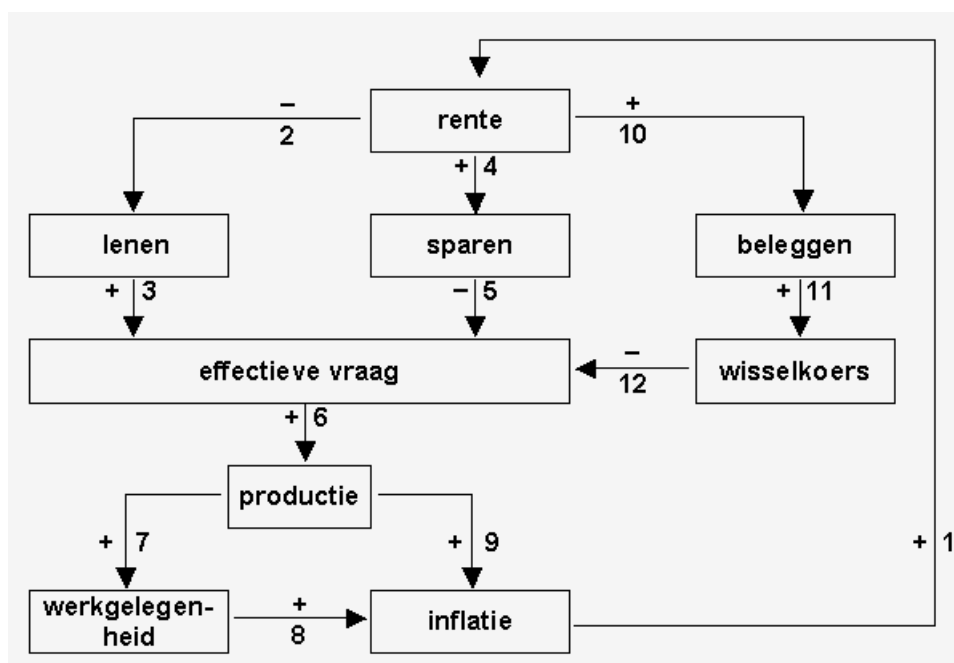

mod06 PIJLENSCHEMA RENTEBELEID

De relatie tussen inflatie, rente, bestedingen en wisselkoersen kan met een pijlenschema worden beschreven. Alle pijlen geven oorzakelijke verbanden weer.

Een + geeft een positief verband aan en een – een negatief verband.

We nemen als uitgangspunt een stijging van het algemeen prijsniveau in Euroland.

- 1 Als de inflatie te hoog wordt, zal de **Europese Centrale Bank** de rente die banken moeten betalen als zij geld bij haar lenen, verhogen.
Of beter gezegd: Door geldontwaarding is geld uitleenen minder aantrekkelijk. Het aanbod op de vermogensmarkt daalt, waardoor de prijs (rente) gaat stijgen.
- 2 Als de banken deze rentestijging doorberekenen aan hun klanten, wordt het voor gezinnen en bedrijven duurder om geld te lenen. De vraag naar krediet (= geleend geld) zal daardoor afnemen.
- 3 Als de gezinnen minder geld lenen zullen ze minder consumeren. Als de bedrijven minder lenen om kapitaalgoederen te kopen, zal de investeringsvraag dalen. De effectieve vraag daalt.
- 4 Als de rente stijgt, levert sparen meer geld op. De gezinnen zullen dus meer gaan sparen.
- 5 Als de gezinnen meer sparen zal de consumptie afnemen.
- 6 Als de effectieve vraag daalt, zullen de producenten minder produceren, omdat ze anders met voorraden blijven zitten.
- 7 Als de productie wordt beperkt, is er voor minder arbeiders werk. De werkgelegenheid zal dalen.
- 8 Als de werkgelegenheid daalt, wordt de arbeidsmarkt verruimd. De arbeiders kunnen geen hoge looneisen stellen, omdat de werkgevers in plaats van hen een arbeider in dienst kunnen nemen die minder hoge looneisen stelt. De stijging van de loonkosten wordt dus beperkt en de werkgevers hoeven daardoor geen hoge extra loonkosten in de prijzen van de eindproducten door te berekenen. Hierdoor wordt de inflatie beperkt.
- 9 Als de productie wordt verlaagd, hoeft niet de gehele voorraad kapitaalgoederen te worden gebruikt (de bezettingsgraad daalt). De kans op inflatie daalt hierdoor.
- 10 Als de rente in Euroland stijgt, wordt het voor beleggers aantrekkelijker om in Euroland te beleggen.
- 11 Om in Euroland te kunnen beleggen, gaan internationale beleggers op de valutamarkt euro's vragen. Ook beleggers uit Euroland gaan meer in eigen land beleggen, waardoor het aanbod van euro's minder wordt. Door stijging van de vraag naar euro's en daling van het aanbod van euro's zal de externe waarde (wisselkoers) van de euro stijgen.
- 12 Als de externe waarde van de euro stijgt, worden producten uit Euroland duurder voor inwoners van andere landen. De export van Euroland daalt, waardoor de totale effectieve vraag daalt.